
Fact-Sheet Geweldsmiddelen en Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA) Rotterdam.

Groepsgeweld tegen Boa's met Pasen in Rotterdam. Maakt de Boabond misbruik van de coronacrisis?

Wij zijn erg geschrokken van de vechtpartij op eerste paasdag. In overleg met een aantal actief betrokken leden hebben wij op tweede paasdag besloten het groepsgeweld tegen Boa's naar buiten te brengen en daarbij, zoals we al langer doen, te pleiten voor een uitrusting met verdedigingsmiddelen. Wij waren al voorstander van deze middelen en dat is voor ons nu nog urgenter.

In het kader van handhaving van de noodverordening hebben Boa's namelijk per definitie te maken met nog grotere risico's op agressie en geweld. Het gaat altijd om groepen (3 of meer) en ze moeten forse boetes opleggen (395 euro of meer). En tegelijkertijd worden mensen de laatste dagen gemakzuchtiger met de regels en het belang bij naleving is groter; niet alleen de veiligheid, maar ook de volksgezondheid is in het geding. We hebben er dus met zijn allen groot belang bij dat er goed gehandhaafd wordt.

Toezichthouden en Terugtrekken?

Burgemeester Aboutaleb heeft in de media gezegd, dat Boa's 'slechts' toezicht moeten houden en zich hadden moeten terugtrekken. Onze leden zijn zeer boos over deze uitspraak. Nog los van het feit dat terugtrekken op eerste paasdag niet meer mogelijk was, geeft de burgemeester hiermee een verkeerd en kwalijk statement aan alle Rotterdammers. In feite zegt hij tegen hen: als u de noodverordening overtreedt en dat zonder weerstand accepteert, moet u boeten. Maar als u wel weerstand biedt, zullen onze Boa's zich terugtrekken, en komt u ermee weg. Dat kan toch niet de werkelijkheid worden? Daarnaast zijn onze leden boos over de uitspraken, omdat zij niet slechts toezicht houden. Handhaven staat groot op hun rug, en dat is ook hun officiële, door de burgemeester opgedragen, taak.

Kernprobleem.

De politie trekt zich vanwege capaciteitsproblemen en prioritering terug van de straat. En dat zal de komende jaren niet anders worden. De boa's staan daardoor in de frontlinie, maar met een 'lege riem', zonder enig verdedigingsmiddel. Zoals een bouwvakker zonder veiligheidshelm. Boa's moeten zonder middelen, dus onder slechte arbeidsomstandigheden, hun werk doen. Als de Boa besluit te gaan handhaven, moet hij/zij zich bij escalatie kunnen verdedigen. Want voordat de politie komt (ook al is dat in 5 minuten), kun je in 30 seconden volledig afgetuigd zijn.

Handhaver of toezichthouder.

Wij maken onderscheid in de taak **toezichthouden** en de taak **handhaven**.

Handhaven: dan wordt de Boa en de toezichthouder geacht mensen niet alleen aan te spreken, maar ook te corrigeren, te deëscaleren, te beboeten en of aan te houden. Als de Boa besloten heeft op te treden, is weggrennen geen optie meer. Dan zal elk respect van burgers voor deze Boa, maar ook voor al zijn collega's, tot nul dalen. Een BOA moet kunnen handhaven en als dat escaleert moet hij/zij op zijn minst zichzelf kunnen verdedigen. 80% van de agressie en het geweld ontstaat tenslotte bij beboeten. Steeds vaker besluiten Boa's dan ook niet op te treden, dan wel daar zeer terughoudend mee te zijn, omdat ze niet beschikken over geweldsmiddelen. Maar als zij niet meer handhaven, wie dan nog wel? Dan doet niemand het meer!

Toezichthouden: dan signaleert de Boa vooral en kan hij/zij afstand houden en dan zijn wat ons betreft geen geweldsmiddelen in de uitrusting noodzakelijk.

Nederlandse BoaBond eist:

1. Voor iedere Boa die moet **handhaven:** uitrusting **geweldsmiddelen** met een **verdedigingsinstructie** om zichzelf te kunnen beschermen (handboeien, wapenstok en pepperspray).

1a. Wapenstok om afstand te creëren met individu of groep.

1b. Pepperspray om individu rustig cq onder controle te krijgen.

2. De burgemeester moet binnen landelijke kaders kunnen besluiten welke Boa's, (en wanneer) met deze geweldsmiddelen worden uitgerust.

Steun van 41 burgemeesters voor pepperspray.

De burgemeester van Amsterdam heeft de minister in mei 2019 een verzoek gedaan om pepperspray toe te kennen aan de Amsterdamse Boa's.

De burgemeesters van de 40 grote steden sloten zich daarbij aan en verklaarden in juni 2019 het volgende:

- De burgemeester moet over de toekenning van middelen kunnen besluiten.
- De Boa moet zich kunnen verdedigen.
- De Boa moet daartoe kunnen worden uitgerust met pepperspray.

De minister houdt deze verzoeken aan, zolang er nog geen nieuwe landelijke regeling is (zie hierna).

Afspraken Boabond en minister (16-10-2019)

Na onze acties in 2019 en de steun van de 41 burgemeesters ging ook de minister van justitie in deze richting mee (16-10-2019). Wij hebben met hem en de politietop afgesproken dat er een nieuwe landelijke regeling komt met de volgende hoofdlijnen.

Twee belangrijke uitgangspunten:

1-Het geweldsmonopolie blijft gehandhaafd.

2-Boa's kunnen worden uitgerust met geweldsmiddelen die nodig zijn voor hun taak, met een op de verdediging gerichte instructie om zichzelf te beschermen tegen (dreigend) lichamelijke letsel. Hiermee en hierdoor blijft het geweldsmonopolie dus gehandhaafd.

Dit wordt vastgelegd in een nieuwe landelijke regeling die de komende maanden wordt uitgewerkt. Hierin worden de volgende zaken in ieder geval geregeld:

1. Duidelijker formuleren van rollen en **verantwoordelijkheden** van boa's in de openbare ruimte;
2. Goede en duurzame afspraken over **samenwerking** politie en boa's, waaronder de back-up;
3. Duidelijker regelen van de uitrusting en (optionele) **bewapening** van Boa's, inclusief verduidelijking gebruik, ook ter bescherming tegen dreigend lichamelijk letsel;
4. Zo snel mogelijk starten met **pilots**, binnen de huidige regelgeving(en) beleids- en uitvoeringsagenda), en die de hierin opgenomen maatregelen kunnen ondersteunen.

Tot op heden verloopt het uitwerken van deze regeling vreselijk traag. Het is vooral de Politietop die traineert, vertraagt en dwarsligt.

Huidige regeling Boa's (Beleidsregels BOA)

Hoe is het nu geregeld, en wat is er qua geweldsmiddelen voor Boa's nu mogelijk?

Geweldsmonopolie.

Het geweldsmonopolie ligt niet exclusief bij de politie, maar bij de overheid. En die heeft het toebedeeld aan de politie, defensie, marechaussee, en boa's. Ja, zoals je hieronder ziet, kunnen Boa's op basis van de huidige regelgeving ook worden uitgerust met geweldsmiddelen.

Huidige criteria.

De minister kan op basis van de huidige 'Beleidsregels Boa' geweldsmiddelen aan Boa's toekennen. Kort samengevat gelden nu twee belangrijke criteria voor toekenning:

-Vakbekwaamheid: De Boa moet vakbekwaam zijn(de meeste boa's voldoen daaraan, zie verderop)

-Noodzaak: De Boa moet vaak, en in toenemende mate te maken hebben met fysiek geweld. En dat moet blijvend zijn, en niet afnemen.

Of zoals een Boa het verwoordde: Wij moeten dus eerst vaak op ons gezicht geslagen zijn, en dat moet herhaaldelijk en vaker gebeuren en doorgaan. Dan pas kunnen geweldsmiddelen worden toegekend. Maar we willen nu juist vooral uit preventief oogpunt deze middelen.

Wie beslist over toekenning?

De werkgever moet de aanvraag doen, de lokale driehoek adviseert, en de minister beslist.

Waar zijn middelen toegekend?

Door middel van een WOB-verzoek zijn we nagegaan welke gemeenten/werkgever geweldsmiddelen voor BOA's heeft gekregen. Veel BOA's beschikken over handboeien(formeel is dit ook nog een geweldsmiddel). Er zijn slechts 12 gemeenten

(openbare ruimte, domein 1) die voor de Boa's op basis van de huidige criteria over de geweldsmiddelen wapenstok en/of pepperspray beschikken.

Domein 1, Gemeenten: Duingebied rondom Den Haag, Barneveld, Breda, Den Bosch, Deventer, Ede, Haarlemmermeer, Kerkrade, Maastricht, Nijkerk, Nijmegen, Oss, en Valkenburg.

Willekeur: deze toekenningen is geen lijn te ontdekken. Het ministerie erkent dat. De noodzaak is in de hiervoor genoemde gemeenten niet groter dan in tal va andere gemeenten. De huidige praktijk is ontstaan doordat de minister 'blind' tekent als de politie in de regio positief adviseert. En de politie adviseert positief, zo lijkt het, als ze aan bepaalde steden/gebieden geen of minder aandacht hoeven/willen besteden.

Domein 2, Organisaties: Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Omgevingsdienst Brabant Noord, Stichting Utrechts landschap, Stichting Waternet, Amsterdam(Amsterdamse Bos), Sportvisserij Zuidwest Nederland, en Sportvisserij Fryslan.

Inleveren: De politie komt niet of nauwelijks in die gebieden. Actueel is dat Boa's in verschillende van deze gebieden hun geweldsmiddelen moeten inleveren omdat ze weinig gebruikt (zouden) worden. Wat ons betreft een kwalijke en verkeerde ontwikkeling. Het 'weinig gebruiken' bewijst dat er geen sprake is van een geweldsspiraal en dat de middelen vooral preventief werken.

Welke middelen?

Onder geweldsmiddelen worden in de huidige beleidsregels verstaan: handboeien, wapenstok, pepperspray, vuurwapen en surveillancehond (gecertificeerde diensthond). Per domein is limitatief bepaald welke middelen kunnen worden toegekend. Dat betekent niet dat alle Boa's in dat domein over die middelen beschikken. Het is eerder uitzondering dan regel.

Boa-Domeinen en toegestane middelen als Noodzaak is aangetoond:

Domein 1: openbare ruimte: handboeien, wapenstok, pepperspray

Domein 2: milieu, welzijn en infra: handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of vuurwapen.

Domein 3: onderwijs: handboeien

Domein 4: openbaar vervoer: handboeien en wapenstok

Domein 5: werk, inkomen en zorg: handboeien

Domein 6: generieke opsporing: handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of vuurwapen.

Cijfers

In Nederland werken ca 23.700 Boa's bij circa 1100 verschillende instanties:

3900 gemeentelijk handhavers
2450 milieu Boa's (groen en grijs)
850 leerplichtambtenaren
4800 openbaar vervoer,
700 sociaal rechercheurs en
ca 10.800 Boa's in de generieke
opsporing

Bevoegdheden geweldsmiddelen volgens
overzicht Dienst Justis

193 vuurwapens
292 pepperspray
780 wapenstok
4329 handboeien

Naar schatting zijn werkelijke cijfers ca.
75 % van de verleende bevoegdheden.

Domein	Functies per domein
Openbare Ruimte	Parkeercontroleur APV-controleur Gemeentelijk opsporings-ambtenaar Controleur openbare ruimte Tunnelwachter Brandweercommandant
Milieu, Welzijn en Infra	Flora- en faunabeheerder Wildbeheerseenheden Milieu opsporingsambtenaar Jachtopziener Onderdelen bouw en woning toezicht Voedsel- en warencontroleur Inspecteur dierenbescherming
Onderwijs	Leerplichtambtenaar
Openbaar Vervoer	Controleur openbaar vervoer Medewerker service en veiligheid
Werk, Inkomen en Zorg	Sociaal rechercheur Inspecteur arbeidsomstandigheden Belastinginspecteur
Generieke Opsporing	Medewerker verkeershandhaving politieboa Teleservicemedewerker Arrestantenverzorger Analist politie Douane ambtenaar Koninklijke marechaussee

Opleiding Boa's

Er bestaat een beeld dat Boa's slecht of niet opgeleid zijn. Dat is onjuist. Hieronder brengen we de verschillen voor de politie en boa's in kaart.

Verschillen in opleiding BOA en Politie.

Politiesurveillant: 1,5 jaar. (MBO 2 niveau), de helft theorie en de helft praktijk.

-Wordt na afronding opleiding benoemd voor het leven en

-Standaard uitgerust met: handboeien, wapenstok en pepperspray. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.

Politieagent: 3 jaar (MBO 3)

- Naast fysieke training, theorie- en praktijk gericht op *algemene* (= alle) handhaving- en opsporingsactiviteiten. In deze drie jaar worden alle wetten behandeld.
- Voorafgaand aan de opleiding krijgen ze een psychologische test, en daarna volgt de opleiding en benoeming voor het leven en
- standaard uitgerust met alle wapens. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.

Boa: 2 a 3 jaar (MBO 3)

- Naast fysieke training, theorie- en praktijk gericht op *specifieke*(wetten mbt) handhaving- en opsporingsactiviteiten. In deze drie jaar worden de specifieke wetten voor dat domein behandeld.
- Beëdiging geldt ook voor het leven, maar de akte van(opsporings) bevoegdheid is vijf jaar geldig. In die periode van vijf jaar moeten ze vier examens doen om voor verlenging in aanmerking te komen.
- Boa's krijgen dezelfde training en toetsing voor geweldsmiddelen en geweldsinstructie als agenten.
- Uitrusting verschilt per gemeente en/of domein. De meeste beschikken over niet meer dan handboeien. Hiervoor gelden training- en oefening vereisten.
- Verschillende gemeenten, zoals Amsterdam, kennen een aanstellings-test.

Nederlandse Boa Bond

(onderdeel van FNV veiligheid).

Hertogswetering 159 Utrecht

Voorzitter: Ruud Kuin 06 53 36 28 21

Consulent: Eric Lakenman: 06 51 41 29 60
